

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РЕКОМЕНДАЦІЇ

03 квітня 2025 р.

Київ

№ 1-рк

Суб'єктам господарювання – учасникам
(виробникам / реалізаторам) ринку
реалізації яєць курячих

Про запобігання порушенням
законодавства про захист
економічної конкуренції

- (1) У сфері формування та реалізації конкурентної політики, сприяння розвитку конкуренції та з метою вжиття заходів для недопущення виникнення дефіциту яєць курячих на внутрішньому ринку й необґрунтованого збільшення вартості яєць курячих на полицях торговельних мереж Антимонопольний комітет України (далі – Комітет) у порядку, передбаченому статтею 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», надає рекомендації суб'єктам господарювання, поведінка яких може вплинути на зростання споживчих цін на яйця курячі.
- (2) З урахуванням сфери призначення та споживчих властивостей яйця курячі належать до соціально важливих (значимих) продуктів харчування для населення України, оскільки забезпечують споживачам відносно дешеvu та біологічно повноцінну їжу, яка є однією з базових складових «споживчого кошика» – набору продуктів харчування, який формується з використанням нормативів фізіологічної потреби організму людини в продуктах харчування з огляду на їх хімічний склад та енергетичну цінність.
- (3) Враховуючи зазначене, товаром, що становить об'єкт цих рекомендацій, є яйця курячі, а межами задіяного товарного ринку визначено реалізацію яєць курячих.
- (4) З огляду на інформацію, розміщену на офіційному вебсайті Державної служби статистики України, в Україні спостерігається зростання вартості яєць курячих на полицях торговельних мереж.
- (5) На ринку яєць курячих діють такі групи суб'єктів господарювання:
 - промислові виробники (птахофабрики), що здійснюють первинну реалізацію яєць курячих;
 - суб'єкти господарювання, що здійснюють дистрибуцію / оптову реалізацію яєць курячих;
 - суб'єкти господарювання, що здійснюють реалізацію яєць курячих кінцевому споживачу, у тому числі домогосподарства населення, що реалізують яйця курячі на агропромислових ринках.
- (6) Наразі Комітет на підставі статті 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» здійснює контроль за дотриманням законодавства про захист економічної

конкуренції шляхом проведення дослідження питання коливання цін на яйця курячі, зокрема протягом II півріччя 2024 року, у рамках якого здійснюється поглиблене дослідження дійсного стану конкурентного середовища в межах задіяного товарного ринку (далі – Дослідження).

- (7) Проте, за даними попередніх років, простежується тенденція до зростання ціни на яйця курячі напередодні Великодніх свят.
- (8) Зазначене вказує на намагання учасників ринку напередодні Великодніх свят отримати додаткові необґрунтовані прибутки за рахунок споживачів.
- (9) Економічна система України базується на засадах вільного вибору провадження виду господарської діяльності, де основу економічних відносин становить ринок, тобто ринкова економіка.
- (10) В умовах такої моделі економіки формування вартості того чи іншого товару відбувається з урахуванням багатьох змінних. При цьому в умовах ринкової економіки найбільш поширеним фактором, що має вплив на вартість продукції для кінцевого споживача, є те, що при скороченні пропозиції товару обернено пропорційно відбувається зростання його вартості.
- (11) Проте при постачанні яєць курячих кінцевому споживачу (населенню) безпосередній вплив на формування ціни на яйця курячі можуть мати суб'єкти господарювання, що діють на таких ланках обороту товару:
 - виробництво товару;
 - оптова реалізація або дистрибуція відповідного товару;
 - роздрібний продаж товару кінцевому споживачу.
- (12) При цьому саме виробник яєць курячих формує першочергову пропозицію відповідного товару на ринку, у зв'язку із чим має визначальний вплив на рівень вартості яєць курячих, які в подальшому реалізовуватимуться в місцях роздрібного продажу кінцевому споживачу.
- (13) З урахуванням наявної інформації ринок реалізації яєць курячих належить до експортно-орієнтованих галузей промисловості, що проявляється у здійсненні значущих обсягів (перевищення 5 відсотків обсягів товару на ринку України) реалізації товару на зовнішні ринки.
- (14) При цьому нарощування обсягів експорту товару за рахунок зменшення обсягів його реалізації на внутрішній ринок призводитиме до:
 - створення умов до виникнення штучного дефіциту яєць курячих на внутрішньому ринку України, оскільки зростатиме експорт яєць курячих;
 - підвищення цін на такий продукт для кінцевих споживачів (враховуючи збільшення попиту через наближення Великодня в Україні).
- (15) Крім того, враховуючи вищезазначені групи суб'єктів господарювання на ринку реалізації яєць курячих, які мають значущі обсяги продажу товарів, що обертаються в Україні, та потужності яких здатні задовольнити потреби всього населення України, стрімке нарощування ними експорту власної продукції може призвести до виникнення штучного дефіциту товару в період збільшення попиту на внутрішньому ринку України, оскільки пропозиція яєць курячих не зможе бути забезпечена іншими виробниками та (або) імпортерами.
- (16) Частиною першою статті 5 Закону України «Про захист економічної конкуренції» (далі – Закон) передбачено, що узгодженими діями є укладення суб'єктами господарювання угод у будь-якій формі, прийняття об'єднаними рішення у будь-якій формі, а також будь-яка інша погоджена конкурентна поведінка (діяльність, бездіяльність) суб'єктів господарювання.

- (17) Частиною другою вказаної статті унормовано, що особи, які чинять або мають намір чинити узгоджені дії, є учасниками узгоджених дій.
- (18) При цьому Законом передбачено декілька способів погодження конкурентної поведінки, що може бути виражена в таких формах, як: укладання суб'єктами господарювання угод у будь-якій формі, прийняття об'єднаннями рішень у будь-якій формі, а також будь-яка інша погоджена конкурентна поведінка.
- (19) Разом із тим, з урахуванням положень Закону, узгодженими діями визнається не виключно активна поведінка (діяльність) суб'єктів господарювання, що має на меті узгодженість дій, а й бездіяльність відповідних суб'єктів господарювання.
- (20) Водночас частиною першою статті 6 Закону визначено, що антиконкурентними узгодженими діями є узгоджені дії, які призвели чи можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції.
- (21) У частинах другій, третій статті 6 Закону надано невичерпний перелік антиконкурентних узгоджених дій, до яких, зокрема, належать:
- встановлення цін чи інших умов придбання або реалізації товарів;
 - обмеження виробництва, ринків товарів, техніко-технологічного розвитку, інвестицій або встановлення контролю над ними;
 - розподіл ринків чи джерел постачання за територіальним принципом, асортиментом товарів, обсягом їх реалізації чи придбання, за колом продавців, покупців або споживачів чи за іншими ознаками.
- (22) Також антиконкурентними узгодженими діями вважається вчинення суб'єктами господарювання схожих дій (бездіяльності) на ринку товару, які призвели чи можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції у разі, якщо аналіз ситуації на ринку товару спростовує наявність об'єктивних причин для вчинення таких дій (бездіяльності).
- (23) Враховуючи наведене, підвищення цін на яйця курячі для кінцевих споживачів та створення умов для виникнення штучного дефіциту на такий продукт за відсутності об'єктивних причин може містити ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції.
- (24) Пунктом 5 частини третьої статті 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» визначено, що у сфері формування та реалізації конкурентної політики, сприяння розвитку конкуренції, нормативного і методичного забезпечення діяльності Антимонопольного комітету України та застосування законодавства про захист економічної конкуренції Антимонопольний комітет України має повноваження надавати обов'язкові для розгляду рекомендації та вносити до органів державної влади, органів місцевого самоврядування, установ, організацій, суб'єктів господарювання, об'єднань пропозиції щодо здійснення заходів, спрямованих на обмеження монополізму, розвиток підприємництва і конкуренції, запобігання порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, а також щодо припинення дій або бездіяльності, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.

Враховуючи викладене, з метою здійснення заходів, спрямованих на запобігання порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, на підставі пункту 5 частини третьої статті 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», Антимонопольний комітет України надає приватній науково-виробничій компанії «Інтербізнес» (ідентифікаційний код юридичної особи 01200244), товариству з обмеженою відповідальністю «Ясенсвіт» (ідентифікаційний код юридичної особи 32619343), товариству з обмеженою відповідальністю «Інтер-Запоріжжя» (ідентифікаційний код юридичної особи 24912705), товариству з обмеженою відповідальністю «Авіс-Україна» (ідентифікаційний код юридичної

особи 36719694), приватному акціонерному товариству «Птахофабрика Тернопільська» (ідентифікаційний код юридичної особи 03369177), товариству з обмеженою відповідальністю «Птахофабрика Крупець» (ідентифікаційний код юридичної особи 34070636), приватному підприємству «Трансвіт» (ідентифікаційний код юридичної особи 32174342), товариству з додатковою відповідальністю «Кременчуцька птахофабрика» (ідентифікаційний код юридичної особи 05387914), товариству з обмеженою відповідальністю «Марганецька птахофабрика» (ідентифікаційний код юридичної особи 30791702), товариству з обмеженою відповідальністю «Березанська птахофабрика» (ідентифікаційний код юридичної особи 41434761) такі обов'язкові для розгляду

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

Утриматися від вчинення дій, які можуть призвести до обмеження обсягів виробництва та (або) реалізації яєць курячих;

утриматися від вчинення дій, які можуть призвести до підвищення вартості яєць курячих, у разі якщо ситуація на ринку яєць курячих спростовує наявність об'єктивних причин для вчинення таких дій (бездіяльності).

Рекомендації є обов'язковими для розгляду органами та особами, яким вони надані.

Про результати розгляду цих рекомендацій повідомити Антимонопольний комітет України в 10-денний строк з дня їх отримання.

Голова Комітету

Павло КИРИЛЕНКО